T094 ATĐ 6 (47) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q191-Kiến Uẩn-Luận về Niệm Trú

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 191 697

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 191

LUAÄN VEÀ NIEÄM TRUÙ (Phaàn 5)

Hoûi: A-la-haùn nhaäp Nieát-baøn thì taâm neân noùi laø thieän hay laø voâ kyù? Ñaùp: Neân noùi laø voâ kyù. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì muoán laøm cho ngöôøi nghi ngôø coù ñöôïc quyeát ñònh. Ñoù laø A-la-haùn ñaõ ñoaïn phaùp baát thieän-thaønh töïu phaùp thieän, hoaëc coù ngöôøi lieàn nghi ngôø: Neáu nhö vaäy thì A-la-haùn phaûi truù trong taâm thieän maø nhaäp Nieát-baøn. Bôûi vì muoán laøm cho moái nghi naøy ñöôïc quyeát ñònh, cho neân trình baøy veà A-la-haùn tuy ñoaïn phaùp baát thieän-thaønh töïu phaùp thieän, nhöng truù trong taâm voâ kyù maø nhaäp Nieát-baøn chöù khoâng phaûi laø taâm thieän. Neáu tröôùc ñaây khoâng soaïn ra phaàn luaän naøy thì cho ñeán baây giôø neáu ñöa ra caâu hoûi: A-la-haùn nhaäp Nieát-baøn thì taâm neân noùi laø thieän hay laø voâ kyù? Bôûi vì khoâng hieåu ñieàu aáy, cho neân coù leõ ñöa ra caâu traû lôøi naøy: Laø thieän chöù khoâng phaûi laø voâ kyù, bôûi vì A-la-haùn ñaõ ñoaïn taát caû phaùp baát thieän-thaønh töïu phaùp thieän. Do tröôùc ñaây ñaõ soaïn ra phaàn luaän naøy, cho neân ñeán baây giôø ñeàu coù ñöôïc caùch hieåu chính xaùc. Bôûi vì nhaân duyeân naøy, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Vì sao A-la-haùn chæ truù trong taâm voâ kyù maø nhaäp Nieát-baøn? Ñaùp: Bôûi vì chæ coù taâm voâ kyù thuaän vôùi ñoaïn taâm. Nghóa laø taâm thieän maïnh meõ, toàn taïi vöõng vaøng, khoù maø huûy hoaïi, coù theå laøm cho taâm khaùc traûi qua thôøi gian daøi noái tieáp nhau khôûi leân, khoâng thuaän vôùi ñoaïn taâm; taâm voâ kyù yeáu keùm, gioáng nhö haït gioáng muïc ruoãng, khoâng toàn taïi vöõng vaøng, deã bò huûy hoaïi, khoâng coù theå laøm cho taâm khaùc traûi qua thôøi gian daøi noái tieáp nhau khôûi leân, laø tuøy thuaän nhaát ñoái vôùi ñoaïn taâm. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì taâm voâ kyù ít khôûi leân loãi laàm. Nghóa laø taâm thieän-baát thieän do hai Moân maø ôû trong sinh töû khôûi leân nhieàu loãi laàm:

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 191 698

1. Do Moân thuoäc quaû Dò thuïc. 2. Do Moân thuoäc quaû Ñaúng löu. Taâm voâ kyù chæ do Moân thuoäc quaû Ñaúng löu maø khôûi leân loãi laàm chöù khoâng phaûi laø quaû Dò thuïc. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì A-la-haùn rôøi boû taát caû moïi ñôøi kieáp. Nghóa laø nhöõng höõu tình khaùc luùc saép maïng chung, bôûi vì ñôøi sau cho neân coá gaéng taùc yù cao nhaát, khieán cho taâm thieän khôûi leân, ñöøng ñeå cho mình seõ rôi vaøo nhöõng neõo khoâng phaûi laø yeâu thích; A-la-haùn rôøi boû taát caû moïi ñôøi kieáp cho neân khoâng coøn taùc yù, chæ truù trong taâm voâ kyù maø nhaäp Nieát-baøn. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì A-la-haùn khoâng mong caàu höôùng veà nôi dò thuïc. Nghóa laø nhöõng höõu tình khaùc mong caàu höôùng veà nôi dò thuïc cuûa töông lai, cho neân luùc saép maïng chung duøng gia haïnh cao nhaát khieán cho taâm thieän khôûi leân; A-la-haùn khoâng mong caàu höôùng veà nôi dò thuïc nhö vaäy, cho neân chæ truù trong taâm voâ kyù maø nhaäp Nieát-baøn. Coù ngöôøi noùi: A-la-haùn truù trong taâm thuoäc töï taùnh maø tieán vaøo Nieát-baøn. Taâm thuoäc töï taùnh töùc laø taâm voâ kyù, bôûi vì trong moïi ñôøi kieáp chöa heà khoâng coù. Hoaëc coù ngöôøi trong moät Chuùng ñoàng phaàn khoâng coù taâm thieän khôûi leân, ñoù laø ngöôøi ñaõ ñoaïn caên thieän chöa noái tieáp nhau. Hoaëc coù ngöôøi trong moät Chuùng ñoàng phaàn khoâng coù taâm baát thieän khôûi leân, ñoù laø ngöôøi ñaõ lìa nhieãm cuûa coõi Duïc. Khoâng coù ngöôøi naøo trong moät Chuùng ñoàng phaàn khoâng khôûi leân taâm voâ kyù. Vì vaäy noùi taâm voâ kyù goïi laø taâm thuoäc töï taùnh, chæ truù trong taâm naøy maø tieán vaøo Nieát-baøn. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì A-la-haùn caàn phaûi truù trong taâm nhö baïn thaân baäc Thöôïng maø nhaäp Nieát-baøn. Nhö ngöôøi saép ñi ñeán nôi khaùc, baïn thaân ñöa tieãn ngöôøi aáy thì baïn thaân baäc Haï ñöa ñeán coång laøng maø quay veà, baïn thaân baäc Trung thì ñöa ñeán ranh giôùi thoân laøng, baïn thaân baäc Thöôïng thì ñöa ñeán bieân giôùi quoác gia. Nhö vaäy, luùc A-la-haùn höôùng veà Nieát-baøn thì taâm nhieãm oâ-baát thieän nhö baïn thaân baäc Haï, vaøo luùc lìa nhieãm cuûa coõi Duïc cho ñeán nhieãm cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù thì lieàn rôøi boû; taâm thieän nhö baïn thaân baäc Trung, vaøo luùc khôûi leân taâm voâ kyù maø lieàn rôøi boû; taâm voâ kyù nhö baïn thaân baäc Thöôïng, vaøo luùc nhaäp Nieát-baøn môùi lieàn rôøi boû. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì ñaây laø A-la-haùn töø töø rôøi boû phaùp sinh töû. Nghóa laø luùc lìa nhieãm cuûa coõi Duïc thì rôøi boû taát caû taâm baát thieän, luùc lìa nhieãm cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù thì rôøi boû taát caû taâm nhieãm oâ, luùc khôûi leân taâm voâ kyù thì rôøi boû taát caû taâm thieän, luùc tieán vaøo Nieát-baøn Voâ dö y thì rôøi boû taát caû taâm voâ kyù.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 191 699

Toân giaû Dieäu AÂm noùi raèng: “Taát caû taâm thieän ñeàu laø thöïc hieän khôûi leân coâng duïng, luùc saép maïng chung thì khoâng coù theå tieáp tuïc thöïc hieän coâng duïng, vì theá cho neân chæ truù trong taâm voâ kyù maø nhaäp Nieát- baøn.” Hoûi: Taâm cuoái cuøng cuûa A-la-haùn laø duyeân vaøo nôi naøo? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Duyeân vôùi ñaïi chuûng caùc caên trong thaân cuûa mình. Coù ngöôøi noùi: Duyeân vôùi saùu Xöù beân trong. Coù ngöôøi noùi: Duyeân vôùi saùu Xöù beân ngoaøi. Coù ngöôøi noùi: Duyeân vôùi möôøi hai Xöù. Toân giaû noùi raèng: “Taâm

cuoái cuøng cuûa A-la-haùn laø duyeân vaøo nôi naøo? Ñaùp: Duyeân vôùi thaân cuûa mình, luùc aáy ñoái vôùi thaân cuûa mình daáy leân Töôûng veà khoâng coù maïng-lìa boû maïng, Khoâng giaûi thoaùt moân hieän roõ ôû tröôùc maét maø nhaäp Nieát-baøn." Coù ngöôøi noùi: Luùc aáy taâm duyeân vôùi taát caû caùc haønh, bôûi vì thaáy roõ raøng veà sai laàm ñoái vôùi caùc haønh, Voâ nguyeän giaûi thoaùt moân hieän roõ ôû tröôùc maét maø nhaäp Nieát-baøn. Coù ngöôøi noùi: Luùc aáy taâm duyeân vôùi Nieát-baøn, bôûi vì quaùn saùt veà coâng ñöùc vaéng laëng ñoái vôùi Nieát-baøn, Voâ töôùng giaûi thoaùt moân hieän roõ ôû tröôùc maét maø nhaäp Nieát-baøn. Neân bieát trong naøy döïa vaøo taâm maïng chung noái tieáp nhau cuûa A-la-haùn maø noùi, khoâng phaûi laø taâm trong saùt-na cuoái cuøng, bôûi vì luùc aáy taâm chæ laø voâ kyù. Ñaïi ñöùc noùi raèng: "Taâm cuoái cuøng cuûa A-la-haùn duyeân vaøo caûnh ñaõ thaáy-nghe-hieåu-bieát, bôûi vì luùc aáy taâm laø do töï Theå dò thuïc sinh thaâu nhieáp, do haønh cuûa nghieäp tröôùc ñaây khoâng coøn cho neân töï nhieân ñoaïn dieät, nhö voøng xoay cuûa thôï goám ñeán cuoái cuøng thì döøng laïi." Hoûi: Vì sao hai ñeä töû baäc Hieàn nhaäp Nieát-baøn tröôùc maø Ñöùc Phaät thì nhaäp Nieát-baøn sau? Ñaùp: Bôûi vì hai Toân giaû aáy tröôùc ñaây trong sinh töû daèng daëc, taïo taùc taêng tröôûng veà nghieäp caûm khoâng coù giaùn ñoaïn, ñöøng cho raèng troáng roãng khoâng coù quaû dò thuïc. Bôûi vì hai nhaân duyeân cho neân hai Toân giaû aáy caàu mong nhö vaäy ñeå phaùt khôûi nghieäp naøy: 1. Bôûi vì thaáy laøm nguyeân côù tröôùc tieân. 2. Bôûi vì nghe laøm nguyeân côù tröôùc tieân. Bôûi vì thaáy laøm nguyeân côù tröôùc tieân, hai Toân giaû aáy trong quaù khöù ñaõ töøng thaáy hai ñeä töû baäc Hieàn cuûa Tam mieäu Tam-phaät-ñaø tröôùc kia nhaäp Nieát-baøn tröôùc maø Ñöùc Phaät aáy thì nhaäp Nieát-baøn sau. Bôûi vì nghe

laøm nguyeân côù tröôùc tieân, hai Toân giaû aáy trong quaù khöù ñaõ töøng nghe hai ñeä töû baäc Hieàn cuûa Tam mieäu Tam-phaät-ñaø tröôùc kia nhaäp Nieát-baøn tröôùc maø Ñöùc Phaät aáy thì nhaäp Nieát-baøn sau. Ñaõ thaáy-nghe roài maø lieàn daãn daét khôûi leân tuøy thuaän vôùi nhaân aáy: Caùc coâng haïnh cuûa mình nhö Trì giôùi-nhö Khoå haïnh-nhö Phaïm haïnh, taát caû ñeàu hoài höôùng, nguyeän cho mình ôû ñôøi vò lai ñöôïc laøm caùc loaïi coâng haïnh nhö baäc Thieän só aáy, luoân luoân cuøng vôùi baäc Ñaïi Sö caûm thoï nieàm vui cuûa phaùp hieän taïi maø khoâng coù giaùn ñoaïn. Neáu Ñöùc Phaät nhaäp Nieát-baøn tröôùc maø hai ñeä töû baäc Hieàn nhaäp Nieát-baøn sau, thì hoï ñaõ taïo taùc taêng tröôûng veà nghieäp caûm khoâng coù giaùn ñoaïn, seõ troáng roãng khoâng coù quaû dò thuïc. Hoûi: Taát caû söï taïo taùc taêng tröôûng veà nghieäp caûm khoâng coù giaùn ñoaïn, khoâng coù ai nhö Ñöùc Phaät, neáu hai ñeä töû baäc Hieàn nhaäp Nieát-baøn tröôùc thì nghieäp caûm khoâng coù giaùn ñoaïn cuûa Ñöùc Phaät seõ troáng roãng khoâng coù quaû dò thuïc, leõ naøo nghieäp caûm khoâng coù giaùn ñoaïn cuûa hai ñeä töû baäc Hieàn laø hôn haún so vôùi Ñöùc Phaät hay sao? Ñaùp: Ñeä töû coù hai loaïi thoï duïng hôn haún so vôùi Thaày: 1. Thoï duïng veà taøi saûn. 2. Thoï duïng veà giaùo phaùp. Thaày coù moät thoï duïng hôn haún so vôùi ñeä töû, ñoù laø taøi saûn chöù khoâng phaûi laø giaùo phaùp. Nhöng taïo taùc taêng tröôûng veà nghieäp caûm khoâng coù giaùn

ñoaïn, chæ bôûi vì giaùo phaùp chöù khoâng phaûi laø bôûi vì taøi saûn, cho neân khoâng coù sai laàm tröôùc ñaây. Hoûi: Trong hai ñeä töû baäc Hieàn thì ngöôøi coù Baùt-nhaõ hôn haún laïi Nieát-baøn tröôùc chöù khoâng phaûi laø ngöôøi coù Thaàn thoâng hôn haún, ngöôøi coù Thaàn thoâng hôn haún ñoái vôùi ñieàu aáy ñaõ maát ñi nghóa thoï duïng veà giaùo phaùp, laøm sao khoâng phaûi laø nghieäp caûm khoâng coù giaùn ñoaïn troáng roãng khoâng coù quaû dò thuïc? Ñaùp: Ngöôøi coù Baùt-nhaõ hôn haún khoâng coù ai nhö Ñöùc Phaät, vò aáy tuy Nieát-baøn maø bôûi vì Ñöùc Theá Toân ñang coøn, cho neân ñoái vôùi söï thoï duïng veà giaùo phaùp khoâng phaûi laø troáng roãng khoâng coù quaû. Laïi nöõa, bôûi vì phaùp voán nhö vaäy, cho neân hai ñeä töû baäc Hieàn nhaäp Nieát-baøn tröôùc Ñöùc Phaät. Nghóa laø phaùp thuaän theo nhö vaäy khoâng coù theå thay ñoåi, khoâng coù theå neâu ra vaën hoûi, laø nghóa cuûa phaùp voán nhö vaäy. Ñaây laø hieån baøy veà hai ñeä töû baäc Hieàn cuûa heát thaûy chö Phaät, phaùp thuaän theo maø nhaäp Nieát-baøn tröôùc Ñöùc Phaät, lyù naøy khoâng coù gì khaùc. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì phaùp töông töï vôùi Chuyeån Luaân Vöông. Nhö Chuyeån Luaân Vöông saép ñi ñeán taát caû moïi nôi choán chöa ñeán, nhaát ñònh phaûi tröôùc tieân truyeàn cho quaân töôùng duõng maõnh ñi tröôùc daãn ñöôøng

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 191 701

maø ñeán; nhö vaäy baäc Thaäp Löïc Phaùp Chuyeån Luaân Vöông saép ñi ñeán caûnh giôùi Nieát-baøn Voâ dö y, cuõng truyeàn cho hai ñeä töû baäc Hieàn nhö quaân töôùng duõng maõnh ñi tröôùc daãn ñöôøng maø ñeán. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán laøm cho höõu tình ñaõ ñöôïc hoùa ñoä tieán vaøo Phaät phaùp. Nghóa laø coù höõu tình ñaõ ñöôïc hoùa ñoä, tuy ôû gaàn beân Ñöùc Phaät maø ñeán heát Chuùng ñoàng phaàn, khoâng muoán ñi ñeán nôi Ñöùc Phaät tieáp nhaän thöïc haønh Phaät phaùp, neáu luùc thaáy hai ñeä töû baäc Hieàn nhaäp Nieát-baøn thì seõ lo sôï chaùn ngaùn ñoái vôùi sinh töû, ñi ñeán nôi Ñöùc Phaät tieáp nhaän thöïc haønh Phaät phaùp. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì tröø boû taâm buoàn lo cuûa höõu tình ñaõ ñöôïc hoùa ñoä. Nghóa laø neáu Ñöùc Phaät nhaäp Nieát-baøn tröôùc thì khoâng coù ai coù theå tröø boû taâm buoàn lo cuûa höõu tình ñaõ ñöôïc hoùa ñoä; neáu hai ñeä töû baäc Hieàn nhaäp Nieát-baøn tröôùc thì coù Nhö Lai coù theå ôû trong boán thaùng muøa möa, döïa vaøo ñieàu aáy vaø töï mình noùi veà giaùo phaùp Voâ thöôøng, tröø boû taâm lyù buoàn lo cuûa hoï khieán cho tu taäp coâng haïnh thuø thaéng. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán laøm cho höõu tình ñaõ ñöôïc hoùa ñoä, truù trong yù nieäm bieát tröôùc Ñöùc Phaät seõ nhaäp Nieát-baøn. Nghóa laø bôûi vì hai ñeä töû baäc Hieàn nhaäp Nieát-baøn tröôùc, höõu tình ñaõ ñöôïc hoùa ñoä seõ daáy leân nghó raèng: Ñöùc Phaät cuõng khoâng bao laâu seõ nhaäp Nieát-baøn, bôûi vì hai ñeä töû baäc Hieàn ñaõ nhaäp Nieát-baøn, nhö trôøi saép noåi saám seùt thì nhaát ñònh phaûi chôùp loùe tröôùc, neáu khoâng vì chôùp loùe laøm tröôùc maø saám seùt chaán ñoäng thì khieán cho höõu tình khieáp sôï, nghe thaáy kinh haõi run raåy hoaëc laø khieán cho sôï quaù maø cheát; vì theá cho neân luùc trôøi saép noåi saám seùt, vì thöông xoùt höõu tình cho neân tröôùc tieân phaùt ra chôùp loùe, hoï ñaõ bieát roài yeân taâm maø chôø ñôïi, tuy nghe saám seùt chaán ñoäng nhöng vaãn khoâng coù gì

kinh haõi. Nhö vaäy, neáu Ñöùc Phaät nhaäp Nieát-baøn tröôùc thì khieán cho moät loaïi höõu tình, toân kính ngöôõng moä ñoái vôùi Ñöùc Phaät seõ kinh haõi muoän phieàn voâ cuøng; neáu hai ñeä töû baäc Hieàn nhaäp Nieát-baøn tröôùc, thì khieán cho loaïi aáy bieát tröôùc khôûi leân yù nghó Nhö Lai nhaäp Nieát-baøn, cho neân ñeán luùc Ñöùc Phaät nhaäp Nieát-baøn seõ khoâng coù gì kinh haõi muoän phieàn. Coù baøi tuïng noùi: “Luoân luoân daáy leân töôûng Voâ thöôøng, Bieán hoaïi thì khoâng coù buoàn lo, Nhö thaáy chôùp loùe laøm ñaàu tieân, Nghe saám seùt khoâng heà kinh sôï.” Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì chaám döùt söï phæ baùng. Nghóa laø coù ngoaïi ñaïo luoân luoân phæ baùng Ñöùc Phaät raèng: Sa-moân Kieàu-ñaùp-ma thaâu nhieáp tieáp nhaän OÂ-ba-ñeå-sa vaø Caâu-löõ-ña, cho neân ban ñeâm ñi theo hoûi han

thaâu nhaän-ban ngaøy noùi cho ngöôøi khaùc. Neáu hai ngöôøi aáy nhaäp Nieát-baøn roài, Ñöùc Theá Toân thuyeát phaùp khoâng khaùc thôøi gian tröôùc ñaây, thì söï phæ baùng cuûa caùc ngoaïi ñaïo ñeàu chaám döùt. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì hieån baøy Ñöùc Theá Toân khoâng toàn taïi laâu daøi ôû theá gian. Nhö luùc theá giôùi saép söûa huûy hoaïi, nuùi Toâ-meâ-loâ thöôøng xuyeân bò hai Ñaïi Long vöông laø Nan-ñaø vaø OÂ-ba-nan-ñaø quaán quanh boû ñi, chö Thieân nhìn thaáy roài thì bieát laø theá giôùi khoâng bao laâu seõ huûy hoaïi. Nhö vaäy, hai Toân giaû Xaù-lôïi-töû vaø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân nhaäp Nieát-baøn tröôùc, theá gian lieàn bieát laø Ñöùc Phaät khoâng bao laâu seõ dieät ñoä. Bôûi vì caùc loaïi nhaân duyeân nhö vaäy, cho neân hai ñeä töû baäc Hieàn nhaäp Nieát-baøn tröôùc, sau ñoù Ñöùc Phaät môùi dieät ñoä. Hoûi: Vì sao Tyø kheo (cuï thoï) Toâ-baït-ñaø-la nhaäp Nieát-baøn tröôùc, sau ñoù Ñöùc Phaät môùi dieät ñoä? Ñaùp: Cuõng bôûi vì phaùp voán nhö vaäy. Nghóa laø phaùp cuûa chö Phaät voán nhö vaäy, ñeä töû cuoái cuøng nhaäp Nieát-baøn tröôùc, sau ñoù Ñöùc Phaät môùi dieät ñoä. Hoûi: Theá naøo laø phaùp voán nhö vaäy (phaùp nhó)? Ñaùp: Phaùp thuaän theo nhö vaäy khoâng coù theå thay ñoåi, cho neân goïi laø phaùp voán nhö vaäy. Ñaây laø hieån baøy veà phaùp cuûa heát thaûy chö Phaät thuaän theo maø nhaäp Nieát-baøn sau ñeä töû cuoái cuøng, lyù naøy khoâng coù gì khaùc. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì phaùp töông töï vôùi Chuyeån Luaân Vöông. Nhö Chuyeån Luaân Vöông saép ñi vaøo daïo chôi trong khu vöôøn coù nhieàu caûnh ñeïp, nhaát ñònh phaûi duøng caùc ñoà vaät trang nghieâm ñeå trang ñieåm cho Vöông töû nhoû nhaát, khieán Vöông töû aáy ñi vaøo tröôùc, sau ñoù môùi töï mình ñi ñeán; nhö vaäy baäc Thaäp Löïc Voâ Thöôïng Phaùp Vöông saép söûa ñi vaøo caûnh giôùi Nieát-baøn Voâ dö y, nhö khu vöôøn coù nhieàu caûnh ñeïp, cuõng tröôùc tieân duøng phaùp phaàn Boà-ñeà ñeå trang nghieâm cho ñeä töû cuoái cuøng, khieán nhaäp Nieát-baøn tröôùc, sau ñoù töï mình môùi dieät ñoä. Coù ngöôøi noùi: Toân giaû Toâ-baït-ñaø-la daáy leân nghó raèng: Taát caû nhöõng ngöôøi ñoàng Phaïm haïnh ñeàu tieán vaøo caûnh giôùi Nieát-baøn Höõu dö y ôû tröôùc mình, mình neân tieáp tuïc tieán vaøo caûnh giôùi Nieát-baøn Voâ dö y ôû tröôùc taát caû ngöôøi ñoàng Phaïm haïnh. Bôûi vì chí nguyeän aáy, cho neân Toân giaû aáy nhaäp Nieát-baøn tröôùc Ñöùc Phaät. Coù ngöôøi noùi: Toân giaû aáy daáy leân nghó raèng: Nhö tieáp

nhaän bao nhieâu coâng ñöùc cuûa Thaùnh giaùo, trôû laïi tieáp nhaän baáy nhieâu loãi laàm cuûa sinh töû, mình ñaõ khoâng coù theå nhaän laáy raát nhieàu coâng ñöùc cuûa Thaùnh giaùo, thì ñaâu caàn phaûi toàn taïi laâu daøi ñeå nhaän laáy raát nhieàu loãi laàm cuûa

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 191 703

sinh töû? Vì vaäy Toân giaû aáy nhaäp Nieát-baøn tröôùc Ñöùc Phaät. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì Toân giaû aáy sôï haõi tieáp nhaän nhieàu söï lôïi döôõng cung kính. Nghóa laø caùc vò Ñaïi löïc só trong thaønh Caâu-thi tröôùc ñaây khôûi leân yù töôûng Ñaïi Sö ñoái vôùi Toân giaû aáy, laïi bieát vò aáy ñaït ñöôïc quaû A-la-haùn, Toân giaû aáy daáy leân nghó raèng: Neáu nhaäp Nieát-baøn sau Ñöùc Phaät thì hoï nhaát ñònh tìm caùch cuùng döôøng nhieàu ñoái vôùi mình, may maén nhôø Ñöùc Phaät chöa Nieát-baøn maø caùc vò Ñaïi löïc só cuùng döôøng Ñöùc Theá Toân, chöa raûnh roãi ñeå ñeán vôùi nhau, mình neân nhaäp Nieát-baøn tröôùc Ñöùc Phaät. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì vò aáy muoán ñoaïn döùt nguoàn goác cuûa söï tranh caõi. Nghóa laø Toân giaû aáy daáy leân yù nghó nhö vaäy: Neáu mình nhaäp Nieát- baøn sau Ñöùc Phaät, thì ngoaïi ñaïo cho raèng mình laø ñoàng loaïi vôùi hoï, caùc Tyø kheo laïi noùi laø ñoàng loaïi vôùi mình, vì vaäy seõ daáy khôûi ñuû loaïi tranh chaáp. Vò aáy quaùn xeùt ôû vò lai coù söï vieäc nhö vaäy, vì theá cho neân nhaäp Nieát-baøn tröôùc Ñöùc Phaät. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán hieån baøy veà coâng ñöùc giaùo hoùa cuûa Ñöùc Theá Toân ôû giai ñoaïn cuoái cuøng cuõng khoâng coù gì giaûm suùt. Nghóa laø hoaëc coù ngöôøi daáy leân nghó raèng: Bôûi vì lui suït coâng ñöùc maø Ñöùc Theá Toân nhaäp Nieát-baøn. Toân giaû aáy muoán hieån baøy veà Ñöùc Theá Toân ôû giai ñoaïn cuoái cuøng cuõng coù theå giaùo hoùa höõu tình, khieán cho coâng ñöùc ñaày ñuû troïn veïn, ñoù laø khieán cho tieán vaøo caûnh giôùi Nieát-baøn Voâ dö y. Bôûi vì caùc loaïi nhaân duyeân nhö vaäy, cho neân Toân giaû aáy nhaäp Nieát-baøn tröôùc Ñöùc Phaät. Nhö noùi: “Ñöùc Theá Toân döïa vaøo Ñònh Baát ñoäng tòch tónh maø nhaäp Nieát-baøn, aùnh maét cuûa theá gian maát ñi.” Hoûi: Ñaây laø ôû trong Ñònh hay laø rôøi khoûi Ñònh? Ñaùp: Rôøi khoûi Ñònh. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì muoán laøm cho ngöôøi nghi ngôø coù ñöôïc quyeát ñònh. Nghóa laø trong kinh noùi: “Ñöùc Theá Toân döïa vaøo Ñònh Baát ñoäng tòch tónh maø nhaäp Nieát-baøn, aùnh maét cuûa theá gian maát ñi.” Hoaëc coù ngöôøi nghi raèng: Ñöùc Phaät ôû trong Ñònh maø nhaäp Nieát-baøn. Bôûi vì muoán laøm cho moái nghi naøy coù ñöôïc quyeát ñònh, trình baøy veà Ñöùc Phaät rôøi khoûi Ñònh maø nhaäp Nieát-baøn, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Trong naøy, Ñònh Baát ñoäng tòch tónh, ñoù laø coù Ñònh töông öng vôùi taâm voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc, töïa nhö Tónh löï thöù tö cho neân goïi laø Baát ñoäng tòch tónh. Ñöùc Phaät döïa vaøo Ñònh naøy maø nhaäp Nieát-baøn. Caùc Sö nöôùc Kieän-ñaø-la ôû phöông Taây ñöa ra caùch noùi nhö vaäy:

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 191 704

“Nhö noùi: Ñöùc Theá Toân tieán vaøo Tónh löï thöù tö maø nhaäp Nieát-baøn, aùnh maét cuûa theá gian maát ñi. Hoûi: Ñaây laø ôû trong Ñònh hay laø rôøi khoûi Ñònh?

Ñaùp: Rôøi khoûi Ñònh.” Hoûi: Ñöùc Phaät tieán vaøo ñaày ñuû boán Tónh löï maø nhaäp Nieát-baøn, vì sao chæ noùi laø tieán vaøo Tónh löï thöù tö? Ñaùp: Tuy cuõng tieán vaøo ba Tónh löï tröôùc maø khoâng phaûi laø vöõng beàn, neáu tieán vaøo Tónh löï thöù tö thì seõ vöõng beàn, cho neân chæ noùi ñeán Tónh löï thöù tö. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì tieán vaøo Tónh löï thöù tö cho neân tieán vaøo ba Tónh löï tröôùc, vì vaäy chæ noùi ñeán Tónh löï thöù tö. Coù ngöôøi noùi: Ba Tónh löï tröôùc gioáng nhö ôû treân ñöôøng ñi, Tónh löï thöù tö laø nôi ñích thöïc ñi ñeán, vì vaäy chæ noùi ñeán Tónh löï thöù tö. Coù ngöôøi noùi: Luùc Ñöùc Phaät saép nhaäp Nieát-baøn, töø Tónh löï thöù tö rôøi ra roài tieán vaøo Caän phaàn cuûa Tónh löï thöù ba, töø Caän phaàn cuûa Tónh löï thöù ba rôøi ra roài tieán vaøo Caän phaàn cuûa Tónh löï thöù hai, töø Caän phaàn cuûa Tónh löï thöù hai rôøi ra roài tieán vaøo Caän phaàn cuûa Tónh löï thöù nhaát, töø Caän phaàn cuûa Tónh löï thöù nhaát khôûi leân taâm thieän cuûa coõi Duïc hieän roõ ôû tröôùc maét, taâm thieän cuûa coõi Duïc khoâng giaùn ñoaïn, taâm voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc hieän roõ ôû tröôùc maét, lieàn truù trong taâm naøy maø nhaäp Nieát- baøn. Bôûi vì ba Tónh löï tröôùc chæ laø tieán vaøo-rôøi ra Caän phaàn chöù khoâng phaûi laø Caên baûn, Tónh löï thöù tö thì tieán vaøo-rôøi ra Caên baûn, vì theá cho neân chæ noùi ñeán Tónh löï thöù tö. Toân giaû Dieäu AÂm noùi raèng: “Luùc Ñöùc Phaät saép nhaäp Nieát-baøn, Tónh löï thöù tö khoâng giaùn ñoaïn, taâm thieän cuûa coõi Duïc hieän roõ ôû tröôùc maét, taâm thieän cuûa coõi Duïc khoâng giaùn ñoaïn, taâm voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc hieän roõ ôû tröôùc maét, lieàn truù trong taâm naøy maø nhaäp Nieát-baøn.” Hoûi: Leõ naøo coù ngöôøi coù theå töø Tónh löï thöù tö khoâng giaùn ñoaïn lieàn khôûi leân taâm thieän cuûa coõi Duïc chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø Ñöùc Phaät chöù khoâng phaûi laø ai khaùc. Hoûi: Vì sao luùc Ñöùc Phaät nhaäp Nieát-baøn thì cuoái cuøng laø tieán vaøo Tónh löï thöù tö? Ñaùp: Phaùp cuûa haèng haø sa soá Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc ñeàu nhö vaäy, theo thöù töï tieán vaøo Ñònh maø nhaäp Nieát-baøn. Nghóa laø taát caû chö Phaät luùc nhaäp Nieát-baøn thì phaùp cuoái cuøng voán nhö vaäy, tieán vaøo Tónh löï thöù tö, töø ñoù rôøi ra roài maø nhaäp Nieát-baøn. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán hieån baøy Ñöùc Phaät ñoái vôùi Ñònh aáy voâ cuøng töï taïi, tuy saép nhaäp Nieát-baøn maø vaãn ngay luùc aáy tieán vaøo, neáu

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 191 705

khoâng nhö vaäy thì seõ khoâng coù theå hieän roõ tröôùc maét. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì Ñöùc Phaät thöông xoùt chuùng sinh ôû ñôøi sau. Nghóa laø sau khi Ñöùc Phaät dieät ñoä coù caùc chuùng sinh seõ daáy leân nghó raèng: Ñöùc Theá Toân ñaày ñuû Nhaát thieát trí, luùc saép Nieát-baøn haõy coøn tieán vaøo Tónh löï thöù tö, huoáng gì chuùng ta khoâng ôû trong caùc Ñaúng chí chòu khoù thöïc hieän gia haïnh hay sao? Vì vaäy maø chòu khoù tu taäp taát caû Ñaúng chí. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì phaùp töông töï vôùi Chuyeån Luaân Vöông. Nhö Chuyeån Luaân Vöông, neáu tröôùc ñaây ôû nôi naøy laøm leã Quaùn Ñaûnh maø tieáp nhaän Vöông vò, thì veà sau ôû ngay nôi naøy maø maïng chung; nhö vaäy baäc Thaäp Löïc Voâ Thöôïng Phaùp Vöông, tröôùc kia döïa vaøo Tónh löï thöù tö maø tieáp nhaän ngoâi vò Phaùp Vöông, sau vaãn döïa vaøo nôi naøy maø nhaäp Nieát-baøn. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì phaùp

töông töï vôùi chuû buoân raát giaøu coù. Nhö ngöôøi chuû buoân giaøu coù, cuoái cuøng trao ñoåi chaâu baùu raát giaù trò maø khoâng coù gì luyeán tieác; nhö vaäy Ñöùc Theá Toân cuoái cuøng rôøi boû Tónh löï thöù tö thuø thaéng maø khoâng coù gì luyeán tieác. Luùc Ñöùc Theá Toân saép nhaäp Nieát-baøn, tröôùc tieân khôûi leân taâm thieän cuûa coõi Duïc, töø ñaây khoâng giaùn ñoaïn tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát, töø Tónh löï thöù nhaát tieán vaøo Tónh löï thöù hai, nhö vaäy theo thöù töï cho ñeán töø Voâ sôû höõu xöù tieán vaøo Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Töø Phi töôûng phi phi töôûng xöù khoâng giaùn ñoaïn tieán vaøo Ñònh Dieät thoï-töôûng, töø Ñònh Dieät thoï-töôûng khoâng giaùn ñoaïn tieán vaøo Voâ sôû höõu xöù. Töø Voâ sôû höõu xöù tieán vaøo Phi töôûng phi phi töôûng xöù, töø Phi töôûng phi phi töôûng xöù tieán vaøo Thöùc voâ bieân xöù. Töø Thöùc voâ bieân xöù tieán vaøo Voâ sôû höõu xöù, töø Voâ sôû höõu xöù tieán vaøo Khoâng voâ bieân xöù. Töø Khoâng voâ bieân xöù tieán vaøo Thöùc voâ bieân xöù, töø Thöùc voâ bieân xöù tieán vaøo Tónh löï thöù tö. Töø Tónh löï thöù tö tieán vaøo Khoâng voâ bieân xöù, töø Khoâng voâ bieân xöù tieán vaøo Tónh löï thöù ba. Töø Tónh löï thöù ba tieán vaøo Tónh löï thöù tö, töø Tónh löï thöù tö tieán vaøo Tónh löï thöù hai. Töø Tónh löï thöù hai tieán vaøo Tónh löï thöù ba, töø Tónh löï thöù ba tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát. Töø Tónh löï thöù nhaát tieán vaøo Tónh löï thöù hai, töø Tónh löï thöù hai tieán vaøo Tónh löï thöù ba.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 191 706

Töø Tónh löï thöù ba tieán vaøo Tónh löï thöù tö, töø Tónh löï thöù tö rôøi ra lieàn nhaäp Nieát-baøn. Nhö vaäy, luùc Ñöùc Theá Toân saép nhaäp Nieát-baøn, boán laàn tieán vaøo Tónh löï thöù tö, ba laàn tröôùc tieán vaøo thì chöa goïi laø Ñònh Baát ñoäng tòch tónh, laàn thöù tö tieán vaøo thì môùi goïi laø Ñònh Baát ñoäng tòch tónh. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì ba laàn tröôùc tieán vaøo thì khoâng duyeân vôùi Nieát-baøn, laàn thöù tö tieán vaøo thì môùi duyeân vôùi Nieát-baøn. Hoûi: Vì sao luùc Ñöùc Theá Toân saép nhaäp Nieát-baøn khoâng thuaän theo vöôït leân treân (thuaän sieâu) tieán vaøo caùc Ñònh maø chæ ngöôïc laïi vöôït leân treân (nghòch sieâu) ñeå tieán vaøo? Ñaùp: Phaùp cuûa haèng haø sa soá Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc ñeàu nhö vaäy, vöôït leân treân ñeå tieán vaøo caùc Ñònh. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán hieån baøy Ñöùc Theá Toân ñaït ñöôïc töï taïi ñoái vôùi caùc Ñònh. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì neáu coù ñaït ñöôïc töï taïi ñoái vôùi Ñònh, thì môùi coù naêng löïc khoâng döïa vaøo thuaän theo vöôït leân treân tieán vaøo maø vaãn ngöôïc laïi vöôït leân treân ñeå tieán vaøo; neáu khoâng töï taïi ñoái vôùi caùc Ñònh, thì haõy coøn khoâng coù theå thuaän theo vöôït leân treân, huoáng gì coù theå ngöôïc laïi vöôït leân treân maø tieán vaøo caùc Ñònh hay sao? Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán hieån baøy Ñöùc Theá Toân coù naêng löïc laøm ñieàu khoù laøm. Nghóa laø khoâng thuaän theo vöôït leân treân maø coù theå ngöôïc laïi vöôït leân treân ñeå tieán vaøo caùc Ñònh, thì ñieàu naøu laø khoù, khoâng phaûi laø nhö thuaän theo vöôït leân treân tieán vaøo roài môùi ngöôïc laïi vöôït leân treân. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán hieån baøy Ñöùc Theá Toân coù uy löïc to lôùn. Nghóa laø uy löïc cuûa Ñöùc Theá Toân môûi coù naêng löïc khoâng thuaän theo vöôït leân treân maø ngöôïc laïi vöôït leân treân, Thanh vaên-Ñoäc giaùc neáu khoâng thuaän theo vöôït leân treân thì khoâng

coù theå ngöôïc laïi vöôït leân treân maø tieán vaøo caùc Ñònh. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán tieán vaøo ñuû caû Ñònh Dieät taän. Nghóa laø luùc baáy giôø neáu Ñöùc Phaät thuaän theo vöôït leân treân tieán vaøo caùc Ñònh, thì khoâng coù theå tieán vaøo Ñònh Dieät taän. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì Ñònh Dieät taän caàn phaûi thuaän theo taâm cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù töø töø khoâng giaùn ñoaïn hieän roõ ôû tröôùc maét, nhö vaäy luùc Ñöùc Phaät nhaäp Nieát- baøn thì khoâng caàn phaûi ngay luùc aáy tieán vaøo taát caû Tónh löï-Giaûi thoaùt- Ñaúng trì-Ñaúng chí. Nhöng luùc Ñöùc Phaät nhaäp Nieât-baøn thì quyeát ñònh ngay luùc aáy tieán vaøo taát caû Tónh löï-Giaûi thoaùt-Ñaúng trì-Ñaúng chí, vì theá cho neân khoâng thuaän theo vöôït leân treân tieán vaøo caùc Ñònh maø ngöôïc laïi vöôït leân treân ñeå tieán vaøo caùc Ñònh. Hoûi: Vì sao luùc Ñöùc Theá Toân saép nhaäp Nieát-baøn thì ngay luùc aáy

tieán vaøo taát caû Tónh löï-Giaûi thoaùt-Ñaúng trì-Ñaúng chí? Ñaùp: Bôûi vì phaùp cuûa haèng haø sa soá Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc ñeàu nhö vaäy. Nghóa laø phaùp cuûa heát thaûy chö Phaät saép nhaäp Nieát- baøn ñeàu ngay luùc aáy tieán vaøo taát caû Tónh löï-Giaûi thoaùt-Ñaúng trì-Ñaúng chí. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán hieån baøy Ñöùc Theá Toân ñaït ñöôïc töï taïi ñoái vôùi caùc Ñònh. Nghóa laø neáu ñaït ñöôïc töï taïi ñoái vôùi caùc Ñònh, thì luùc saép nhaäp Nieát-baøn vaãn coù naêng löïc ngay luùc aáy tieán vaøo; neáu khoâng ñaït ñöôïc töï taïi ñoái vôùi caùc Ñònh, thì nhöõng luùc khaùc haõy coøn khoâng coù theå ngay luùc aáy tieán vaøo, huoáng gì saép nhaäp Nieát-baøn hay sao? Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì Ñöùc Phaät thöông xoùt caùc höõu tình ôû ñôøi sau. Nghóa laø sau khi Ñöùc Phaät nhaäp Nieát-baøn coù caùc höõu tình seõ daáy leân nghó raèng: Ñöùc Theá Toân ñaày ñuû Nhaát thieát trí, luùc saép Nieát-baøn haõy coøn ngay luùc aáy tieán vaøo taát caû Tónh löï-Giaûi thoaùt-Ñaúng trì-Ñaúng chí, huoáng gì chuùng ta ñoái vôùi nhöõng phaùp aáy khoâng chòu khoù thöïc hieän gia haïnh hay sao? Vì vaäy maø chòu khoù tu taäp Tónh löï-Giaûi thoaùt-Ñaúng trì-Ñaúng chí. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán tieáp tuïc tu taäp ñeå löu laïi xaù-lôïi (thieát- lôïi-la). Laïi bôûi vì cung caáp nuoâi döôõng thaân theå gaày yeáu. Laïi bôûi vì môû roäng ruoäng phöôùc cho ngöôøi kheùo leùo nhö Chuaån Ñaø. Laïi bôûi vì ngaên chaën nhaân duyeân tan vôõ cuûa thaân maø sinh ra caùc caûm thoï khoå ñau trong thaân. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì phaùp töông töï vôùi chuû buoân raát giaøu coù. Nhö ngöôøi chuû buoân giaøu coù, luùc saép maïng chung môû toang caùc kho taøng nhìn xem taøi saûn chaâu baùu, daën doø gôûi gaém cho con chaùu, roài sau ñoù nhaém maét ra ñi; nhö vaäy Ñöùc Theá Toân laø vò chuû buoân Voâ thöôïng trong Chaùnh phaùp, luùc saép Nieát-baøn môû toang kho taøng coâng ñöùc, nhìn xem caùc phaùp nhö taøi saûn chaâu baùu, laø taát caû Tónh löï-Giaûi thoaùt-Ñaúng trì- Ñaúng chí, daën doø gôûi gaém cho ñeä töû, sau ñoù môùi nhaäp Nieát-baøn. Toân giaû Dieäu AÂm noùi raèng: “Bôûi vì Ñöùc Theá Toân töï mình hieån baøy veà phaùp khoâng lui suït. Nghóa laø Ñöùc Phaät thaønh töïu taát caû coâng ñöùc, ñaït ñöôïc töï taïi ñoái vôùi taát caû caùc caûnh cuûa trí, saép nhaäp Nieát-baøn vaãn coù naêng löïc ngay luùc aáy khôûi leân taát caû Tónh löï-Giaûi

thoaùt-Ñaúng trì-Ñaúng chí.” Nhö trong kinh noùi: “Ñöùc Theá Toân ôû trong khu röøng giöõa hai caây Sa-la, nôi sinh soáng cuûa caùc Löïc só thuoäc thaønh Caâu-thi maø nhaäp Nieát- baøn.” Hoûi: Vì sao Ñöùc Theá Toân nhaäp Nieát-baøn ôû thaønh Caâu-thi?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 191 708

Ñaùp: Bôûi vì muoán hoùa ñoä caùc Löïc só trong thaønh Caâu-thi. Laïi bôûi vì thaâu nhieáp hoùa ñoä ngoaïi ñaïo Toâ-baït-ñaø-la. Laïi bôûi vì laøm cho Ñaïi löïc só Boå-yeát-sa gieo troàng chuûng töû Boà-ñeà cuûa Ñoäc giaùc. Laïi bôûi vì laøm cho vôï cuûa ngöôøi aáy gieo troàng chuûng töû Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì ngaên chaën caùc haøng Löïc só trong thaønh Caâu thi gaëp phaûi söï khinh mieät. Nghóa laø neáu Ñöùc Phaät nhaäp Nieát-baøn ôû trong caùc thaønh roäng lôùn khaùc, thì caùc haøng Löïc só trong thaønh nhoû beù naøy seõ bò khinh mieät, khoâng coù ñöôïc moät phaàn thaân ñeå laïi cuûa Nhö Lai, cho neân Ñöùc Phaät ôû taïi thaønh naøy maø nhaäp Nieát-baøn. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì löu truyeàn thaân ñeå laïi cuûa Ñöùc Phaät roäng ra khaép nôi. Nghóa laø neáu Ñöùc Phaät nhaäp Nieát-baøn ôû trong caùc thaønh roäng lôùn khaùc, thì nhaân daân trong caùc thaønh aáy ñoâng ñuùc khoù coù theå khuaát phuïc, ñoái vôùi thaân ñeå laïi cuûa Ñöùc Phaät chaéc laø sinh loøng keo kieät giöõ gìn thì khoâng coù theå phaân boá khaép nôi; neáu nhaäp Nieát-baøn ôû thaønh Caâu-thi, caùc Löïc só ñeàu coù thaân taâm duõng maõnh, taâm duõng maõnh cho neân vui veû ñeå phaân boá, thaân duõng maõnh cho neân khoâng bò ngöôøi khaùc haøng phuïc maø vui veû phaân boá, thì laøm cho thaân ñeå laïi cuûa Ñöùc Phaät ñöôïc löu truyeàn roäng ra khaép nôi. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán hieån baøy Ñöùc Phaät tuy saép nhaäp Nieát- baøn maø ñoái vôùi theá gian vaãn coøn thoï nhaän quaû giaøu sang taêng thöôïng. Nghóa laø neáu Ñöùc Phaät nhaäp Nieát-baøn ôû caùc thaønh roäng lôùn khaùc, thì söï thoï nhaän cuùng döôøng tuy nhieàu hôn Luaân Vöông gaáp traêm ngaøn laàn maø chöa phaûi laø kyø laï; neáu nhaäp Nieát-baøn tuy ôû taïi thaønh xa xoâi nhoû beù naøy, maø söï thoï nhaän cuùng döôøng haõy coøn nhieàu hôn Luaân Vöông gaáp traêm ngaøn laàn, thì môùi laø kyø laï. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì Ñöùc Phaät ñaõ töøng nhieàu laàn xaû thaân maïng ôû nôi naøy. Nhö trong kinh noùi: “Ñöùc Phaät baûo vôùi A-nan: Ngay caû khu röøng Sa-la beân bôø soâng Kim-sa, nôi caùc Löïc só ñöùng ñaàu taêng theâm phaïm vi thaùp thôø, xung quanh boán phía ñeàu möôøi hai Du-thieän-na, Nhö Lai ôû nôi naøy ñaõ saùu laàn xaû thaân maïng Chuyeån Luaân Vöông, laàn thöù baûy naøy xaû thaân maïng Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc. Naøy A-nan! Neân bieát Ta khoâng thaáy nôi naøo ôû vuøng naøy, hoaëc laø Ñoâng-Nam-Taây-Baéc, Nhö Lai laïi xaû thaân maïng thöù taùm. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì Nhö Lai ñoaïn döùt con ñöôøng cuûa caùc coõi, sinh töû vónh vieãn khoâng coøn, khoâng coù thaân ñôøi sau.” Nhö noùi: “Ñöùc Phaät baûo vôùi A-nan: OÂng haõy ñi ñeán hai caây Sa-la giöõa khu röøng, boá trí giöôøng naèm ñaàu höôùng veà Baéc cho Ñöùc Phaät, Nhö Lai vaøo giöõa ñeâm nay seõ ôû caûnh giôùi Nieát-baøn Voâ dö y maø nhaäp Nieát-

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 191 709

baøn…” Hoûi: Vì sao Ñöùc Theá Toân khieán boá trí giöôøng naèm ñaàu höôùng veà Baéc maø naèm? Ñaùp: Bôûi vì muoán hieån baøy veà phaùp cuûa Luaän Sö ôû nöôùc aáy caàn phaûi nhö vaäy. Nghóa laø Luaän Sö ôû nöôùc aáy ñeàu boá trí giöôøng naèm ñaàu höôùng veà Baéc maø naèm, Ñöùc Theá Toân cuõng nhö vaäy; bôûi vì Ñöùc Phaät coù naêng löïc ñieàu phuïc caùc Luaän Sö, chính laø vò Luaän Sö baäc nhaát Voâ thöôïng, cho neân khieán boá trí thuaän theo phaùp aáy maø naèm. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán hieån baøy lìa xa söï toát laønh maø theá gian chaáp tröôùc hö voïng. Nghóa laø tuïc leä ôû nöôùc aáy, ngöôøi cheát môùi ñeå naèm treân giöôøng maø ñaàu höôùng veà Baéc, Ñöùc Phaät vì phaù boû söï chaáp tröôùc toát laønh hö voïng aáy, cho neân chöa nhaäp Nieát-baøn vaãn khieán boá trí giöôøng naèm ñaàu höôùng veà Baéc maø naèm. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán ngaên chaën taâm töôûng baát tònh cuûa caùc haøng Löïc só trong thaønh Caâu-thi. Nghóa laø tuïc leä ôû nöôùc aáy xaây döïng ñeàn thôø Thieân thaàn ñeàu höôùng veà phöông Baéc, neáu Ñöùc Phaät xoay chaân veà Baéc maø naèm, thì caùc Löïc só seõ sinh taâm töôûng baát tònh: Vì sao khinh mieät söï toân thôø cuûa chuùng ta, xoay chaân veà Baéc maø naèm? Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán hieån baøy Ñöùc Phaät cung kính ñoái vôùi Chaùnh phaùp. Nghóa laø Ñöùc Phaät bieát tröôùc, sau khi nhaäp Nieát-baøn thì ngoïn ñuoác cuûa phaùp Voâ thöôïng seõ röïc chaùy ôû phöông Baéc laâu daøi khoâng taét ñi, cho neân naèm treân giöôøng maø ñaàu höôùng veà Baéc. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì Ñöùc Phaät muoán hieån baøy nhöõng vieäc laøm cuûa mình ôû taát caû moïi luùc ñeàu töø töø thuø thaéng. Nghóa laø Ñöùc Phaät töø ba Voâ soá kieáp ñeán nay ñaõ khôûi leân caên thieän, töø töø taêng theâm thuø thaéng chöù khoâng heà coù luïi taøn, cho neân ñeå ñaàu höôùng veà phöông thuø thaéng maø naèm, vì phöông Baéc laø phöông thuø thaéng. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì Ñöùc Phaät muoán hieån baøy daân chuùng ôû phöông Baéc töø töø taêng leân nhieàu. Nghóa laø Ñöùc Phaät bieát tröôùc, sau khi nhaäp Nieát-baøn thì daân chuùng ôû phöông Baéc töø töø taêng leân nhieàu, cho neân khieán boá trí giöôøng naèm ñaàu höôùng veà Baéc maø naèm. Nhö noùi: “Luùc baáy giôø Ñöùc Theá Toân ñi ñeán chieác giöôøng ñaõ boá trí, hoâng beân phaûi ôû döôùi, chaân choàng leân nhau, maët höôùng veà Taây, ñaàu höôùng veà Baéc maø naèm, truù trong Töôûng veà aùnh saùng, ñaày ñuû nieäm Chaùnh tri…” Hoûi: Vì sao Ñöùc Theá Toân nghieâng hoâng beân phaûi maø naèm? Ñaùp: Bôûi vì muoán hieån baøy Ñöùc Phaät nhö Sö töû chuùa maø naèm. Nhö trong kinh noùi: “Naèm coù boán loaïi, ñoù laø Sö töû chuùa naèm-chö Thieân

naèm-Quyû naèm-ngöôøi ñam meâ duïc laïc naèm. Sö töû chuùa nghieâng hoâng beân phaûi maø naèm, chö Thieân thì ngöûa maët maø naèm, Quyû thì uùp maët maø naèm, ngöôøi ñam meâ duïc laïc thì nghieâng hoâng beân traùi maø naèm.” Ñöùc Phaät laø ñaáng Voâ thöôïng, laø Sö töû giöõa loaøi ngöôøi, cho neân nghieâng hoâng beân phaûi maø naèm. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán hieån baøy Ñöùc Theá Toân nhö lôøi noùi maø thöïc haønh. Nghóa laø trong kinh noùi: “Ñöùc Phaät baûo vôùi A-nan: Caùc oâng neân hoïc theo caùch naèm cuûa Sö töû chuùa.” Ñöùc Phaät laø vò nhö lôøi noùi maø thöïc haønh, bôûi vì ñaõ khuyeân ngöôøi khaùc nghieâng hoâng

beân phaûi maø naèm, cho neân töï mình cuõng laøm nhö vaäy. Hoûi: Vì sao Ñöùc Theá Toân naèm maø nhaäp Nieát-baøn chöù khoâng ngoài? Ñaùp: Bôûi vì muoán laøm cho Ñaïi chuùng deã daøng nhaän bieát roõ raøng ñoái vôùi toaøn boä thaân theå cuûa Ñöùc Phaät. Coù ngöôøi noùi: Neáu Ñöùc Phaät naèm maø nhaäp Nieát-baøn, thì möùc löôïng thaân theå hieän baøy coù theå nhaän bieát roõ raøng, khoâng caàn phaûi phaân bieät. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán hieån baøy Nhö Lai lìa xa söï kieâu ngaïo löøa doái. Neáu Ñöùc Phaät ngoài maø nhaäp Nieát-baøn, thì ngöôøi khoâng tin seõ noùi ra ñieàu naøy: Ñaây laø söï kieâu ngaïo löøa doái, laøm sao coù ngöôøi cheát maø coù theå ngoài ngay thaúng? Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì ngaên chaën ôû ñôøi vò lai sinh loøng phæ baùng ñoái vôùi caùc Thaùnh giaû. Neáu ngoài maø nhaäp Nieát-baøn, thì vaøo luùc naøy caùc A- la-haùn bôûi vì thaân löïc yeáu keùm, cho neân naèm maø nhaäp Nieát-baøn, ngöôøi theá gian seõ phæ baùng raèng khoâng phaûi laø A-la-haùn, neáu ñuùng laø A-la-haùn thì vì sao khoâng gioáng nhö Ñöùc Phaät ngoài maø nhaäp Nieát-baøn? Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì ñoaïn taâm kieâu maïn cuûa ngöôøi caäy vaøo söùc löïc. Nghóa laø hoï thaáy Ñöùc Phaät naèm maø nhaäp Nieát-baøn, ñeàu daáy leân nghó raèng: Moãi moät phaàn thaân theå cuûa Ñöùc Theá Toân ñeàu coù ñuû söùc maïnh cuûa Na-la-dieân, haõy coøn bò Voâ thöôøng böùc baùch, khoâng coù theå ngoài ngay thaúng, huoáng gì chuùng ta laø haïng phaøm tuïc thaáp heøn yeáu keùm maø caäy vaøo chuùt söùc maïnh sinh loøng kieâu maïn sao? Hoûi: Vì sao Ñöùc Theá Toân ôû thôøi gian giöõa ñeâm maø nhaäp Nieát- baøn? Ñaùp: Bôûi vì luùc naøy laø luùc vaéng laëng nhaát. Nghóa laø ôû vuøng aáy luùc ban ngaøy naéng noùng khoâng theå naøo laøm vieäc ñöôïc, laøm moïi coâng vieäc phaàn nhieàu ôû trong thôøi gian chieàu muoän vaø saùng sôùm, chæ coù thôøi gian giöõa ñeâm thì taát caû ñeàu vaéng laëng. Nhö Lai luoân luoân yeâu thích söï vaéng laëng, ca ngôïi söï vaéng laëng, cho neân ôû giöõa ñeâm maø nhaäp Nieát-baøn.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 191 711

Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán hieån baøy Ñöùc Phaät ôû trong söï taêng- giaûm kheùo leùo ñieàu tieát thích hôïp chöù khoâng rôøi boû trong choác laùt. Nghóa laø Ñöùc Phaät giöõ laïi thaân maïng trong thôøi gian ñaàu ñeâm, xaû boû thoï löôïng trong thôøi gian cuoái ñeâm; laïi ôû trong thôøi gian giöõa ñeâm, giöõ laïi phaàn tröôùc-xaû boû phaàn sau, ôû thôøi gian phaàn giöõa maø nhaäp Nieát-baøn. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì Ñöùc Phaät muoán laøm cho Ñaïi chuùng khôûi taâm raát sôï haõi ñoái vôùi boùng ñen sinh töû. Nghóa laø Ñöùc Phaät ôû giöõa ñeâm cuûa ngaøy moàng taùm thuoäc thaùng Ca-laät-ñeå-ca maø nhaäp Nieát-baøn, luùc baáy giôø vaàng traêng laën ôû treân ñænh nuùi; nhö vaäy vaàng traêng Chaùnh Bieán Tri cuûa Ñöùc Phaät cuõng aån ñi treân ñænh nuùi Ñaïi Nieát-baøn cuûa Tónh löï, ngay luùc aáy hai loaïi boùng ñen cuøng luùc noåi leân, ñoù laø boùng ñen cuûa Saéc taùnh vaø boùng ñen cuûa Voâ minh. Luùc aáy caùc Ñaïi chuùng nhìn thaáy söï vieäc naøy roài, lieàn khôûi taâm raát sôï haõi ñoái vôùi sinh töû, cho neân ôû giöõa ñeâm maø nhaäp Nieát-baøn. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì Ñöùc Phaät luoân luoân vui thích thöïc haønh Trung ñaïo (xöû trung). Nghóa laø xöa kia luùc Ñöùc Phaät coøn laøm Boà-taùt, ôû trong ñôøi loaøi trôøi cuoái cuøng sinh vaøo trong coõi trôøi Ñoå-söû-ña; ôû trong ñôøi

loaøi ngöôøi cuoái cuøng sinh vaøo thaønh Kieáp-tyû-la-phieät-suaát-ñoå thuoäc Trung AÁn Ñoä; ôû thôøi gian nöûa ñeâm vöôït thaønh xuaát gia, luyeän taäp coâng haïnh Trung ñaïo, chöùng quaû vò Voâ Thöôïng Giaùc, vì lôïi ích cho höõu tình, noùi veà phaùp Trung ñaïo vi dieäu lìa xa Höõu-Voâ; ôû thôøi gian giöõa ñeâm maø nhaäp Nieát-baøn. Nhö noùi: "Luùc baáy giôø A-nan thöa vôùi Ñöùc Phaät raèng: Thöa Ñöùc Theá Toân! Trong thaønh Caâu-thi naøy coù Löïc só nhö vaäy-nhö vaäy, cuøng vôùi nam nöõ lôùn nhoû-toâi tôù haàu haï-baïn beø quyeán thuoäc, taát caû ñeàu quy y Ñöùc Theá Toân vaø Phaùp cuøng vôùi Tyø kheo Taêng, thoï caùc Hoïc xöù..." Hoûi: Luaät nghi Bieät giaûi thoaùt do chính mình bieåu hieän maø ñaït ñöôïc, laøm sao caùc Löïc só aáy ñaõ thoï giôùi do ngöôøi khaùc bieåu hieän maø ñaït ñöôïc? Ñaùp: Bôûi vì thaàn löïc cuûa Ñöùc Phaät. Nghóa laø giôùi ñeàu do chính mình bieåu hieän maø ñaït ñöôïc, nhöng luùc Ñöùc Phaät saép nhaäp Nieát-baøn, nhôø uy löïc cuûa Ñöùc Phaät khieán cho giôùi cuûa caùc Löïc só cuõng do ngöôøi khaùc bieåu hieän maø ñaït ñöôïc. Coù ngöôøi noùi: Toân giaû A-nan tröôùc ñaây töøng ñi vaøo thaønh Caâu-thi, ñaõ trao truyeàn Hoïc xöù Tam quy cho caùc Löïc só, nay chæ thöa vôùi Ñöùc Phaät ñeå Ñöùc Phaät bieát, muoán hieån baøy caùc Löïc só ñeàu laø ñeä töû chaân thaät cuûa Ñöùc Phaät, vaø hieån baøy Nhö Lai ôû giai ñoaïn cuoái cuøng vaãn coù naêng löïc thaâu nhieáp tieáp nhaän caùc theá heä môùi hoïc. Vì theá cho neân ñeä töû cuûa

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 191 712

Ñöùc Theá Toân ñaày ñuû, chöù khoâng phaûi laø nhö ngoaïi ñaïo ñeán luùc saép maïng chung thì ñeä töû phaân taùn rôøi xa. Coù ngöôøi noùi: Luaät nghi Bieät giaûi thoaùt cuõng coøn coù loaïi khaùc, töø ngöôøi khaùc bieåu hieän maø ñaït ñöôïc, nhö ngöôøi nöõ Baùn-ca-thi... tuy töï mình bieåu hieän khoâng roõ raøng laém, maø do löïc cuûa ngöôøi khaùc bieåu hieän cho neân cuõng ñaït ñöôïc luaät nghi Bieät giaûi thoaùt. Nhö noùi: "Ñöùc Phaät baûo vôùi Tyø kheo: Töø nay trôû ñi vaø sau khi Ta dieät ñoä, khoâng neân voäi vaøng ñoä cho ngoaïi ñaïo xuaát gia-cho thoï Cuï tuùc giôùi, chæ ngoaïi tröø ngöôøi hoï Thích vaø ngoaïi ñaïo Ña Phaùt thôø löûa. Neáu coù ngöôøi hoï Thích mang y phuïc ngoaïi ñaïo ñeán caàu xin xuaát gia, thì caùc oâng haõy ñoä ñeå cho xuaát gia vaø cho thoï Cuï tuùc giôùi. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì quyeán thuoäc cuûa Ta, cho neân khai môû cho pheùp..." Hoûi: Ñöùc Theá Toân thaønh töïu Ñaïi Bi hieän haønh khaép nôi, vì sao chæ khieán khai môû cho pheùp ñoái vôùi quyeán thuoäc cuûa mình? Ñaùp: Coù nhöõng ngöôøi hoï Thích tröôùc ñaây quy y ngoaïi ñaïo maø chöa quy y vôùi Ñöùc Phaät, nay phöông tieän thaâu nhieáp tieáp nhaän cho neân noùi ra lôøi naøy. Nghóa laø vì vua aùc Tyø-loâ Thích-ca gieát haïi nhöõng ngöôøi hoï Thích trong thaønh Kieáp-tyû-la-phieät-suaát-ñoå, coù nhöõng ngöôøi hoï Thích nôi khaùc, bôûi vì sôï haõi cho neân döïa vaøo ngoaïi ñaïo xuaát gia ñeå baûo toaøn thaân maïng. Ñöùc Phaät bôûi vì ñieàu aáy cho neân noùi raèng: Caùc oâng bôûi vì sôï haõi, cho neân döïa vaøo ngoaïi ñaïo xuaát gia, tieáp nhaän phaùp phuïc cuûa hoï, nay khoâng coøn sôï haõi keùo daøi, nhaát ñònh phaûi trôû veà quy y vôùi Phaät phaùp, vì vaäy Ta daën doø caùc ñeä töû giöõ gìn khieán ñoä cho hoï. Do ñoù, raát nhieàu ngoaïi ñaïo hoï Thích ñeán quy y vôùi Phaät phaùp. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán khuyeân baûo daãn daét ngöôøi hoï Thích taêng thöôïng maïn, chöa

tieán vaøo Phaät phaùp khieán cho tieán vaøo Phaät phaùp. Nghóa laø coù nhöõng ngöôøi hoï Thích bôûi vì taêng thöôïng maïn raøng buoäc trong taâm, cho neân suoát dôøi khoâng ñeán gaëp Ñöùc Phaät, Nhö Lai noùi lôøi naøy roài lieàn nhaäp Nieát-baøn. Nhöõng ngöôøi aáy veà sau nghe ñöôïc daáy leân nghó raèng: Ñöùc Phaät leõ naøo khoâng vì mình laø quyeán thuoäc, maø luùc saép nhaäp Nieát-baøn haõy coøn ruû loøng thöông xoùt hay sao? Vì vaäy khoâng coù ai khoâng phaùt taâm thuaàn tònh maø ñeán quy y vôùi Phaät phaùp, xuaát gia thoï giôùi. Toân giaû Theá Höõu noùi raèng: “Nhö Lai vì khieán cho quyeán thuoäc doøng hoï Thích tích taäp theâm nhieàu caên thieän thuø thaéng, cho neân luùc saép nhaäp Nieát-baøn, ñem ñieàu naøy ñeå daën doø gôûi gaém.” Nhö trong kinh noùi: “Luùc baáy giôø Ñöùc Theá Toân ñeå loä phaàn thaân treân, baûo vôùi chuùng Tyø kheo raèng: Caùc oâng neân quan saùt Ta, caùc oâng

neân xem xeùt Ta! Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc, khoù coù theå xuaát hieän, khoù coù theå gaëp ñöôïc, hôn caû hoa AÂu-ñaøm-baùt-la.” Hoûi: Vì sao Ñöùc Theá Toân ñeå loä phaàn thaân treân, baûo vôùi chuùng Tyø kheo raèng: Caùc oâng neân quan saùt Ta, caùc oâng neân xem xeùt Ta…? Ñaùp: Giaû nhö coù ngöôøi luyeän taäp Xa-ma-tha troøn möôøi hai naêm, phaåm thieän ñaõ sinh ra khoâng baèng coâng ñöùc ñaõ ñaït ñöôïc ôû trong choác laùt quaùn saùt thaân töôùng toát ñeïp cuûa Ñöùc Phaät. Trong naøy, yù nghóa cuûa lôøi Ñöùc Phaät noùi raèng: Tuï phöôùc maø Ta ñaõ tích luõy töø ba Voâ soá kieáp thaäm chí chöa laøm moät ñoáng tro ñeán nay, caùc oâng haõy ngöôùc nhìn quaùn saùt tæ mæ ñeå caàu mong phaùp kieân coá! Hoûi: Caùc oâng neân quan saùt Ta, caùc oâng neân xem xeùt Ta, coù gì sai bieät? Ñaùp: Caùc oâng neân quan saùt Ta, ñoù laø duøng Nhaõn thöùc; caùc oâng neân xem xeùt Ta, ñoù laø duøng YÙ thöùc. Laïi nöõa, neân quan saùt Ta, ñoù laø duøng taâm khoâng coù phaân bieät; neân xem xeùt Ta, ñoù laø duøng taâm coù phaân bieät. Laïi nöõa, neân quan saùt Ta, ñoù laø ñoái vôùi hieän taïi; neân xem xeùt Ta, ñoù laø ñoái vôùi vò lai. Laïi nöõa, neân quan saùt Ta, ñoù laø ñoái vôùi Sinh thaân; neân xem xeùt Ta, ñoù laø ñoái vôùi Phaùp thaân. Laïi nöõa, quan saùt Ta, ñoù laø quaùn saùt maø tích taäp; xem xeùt Ta, ñoù laø xem xeùt maø chöùng ñöôïc. Laïi nöõa, quan saùt Ta, ñoù laø quaùn saùt maø chaùn ngaùn; xem xeùt Ta, ñoù laø xem xeùt maø möøng vui. Laïi nöõa, quan saùt Ta, ñoù laø quaùn saùt veà töôùng toát; xem xeùt Ta, ñoù laø xem xeùt veà coâng ñöùc. Ñoù goïi laø söï sai bieät giöõa Quan saùt vaø Xem xeùt (quaùn-saùt). Nhö trong kinh noùi: “Caùc thaày Tyø kheo taïm thôøi coù theå im laëng ñeå so saùnh, neân quaùn saùt caùc haønh ñeàu laø phaùp taän dieät! Ñaây laø lôøi daïy cuoái cuøng cuûa Ñöùc Theá Toân.” Hoûi: Vì sao Ñöùc Theá Toân noùi ra lôøi naøy? Ñaùp: Caùc vò Tyø kheo ñeàu vì Ñöùc Phaät saép nhaäp Nieát-baøn, loøng daï voâ cuøng buoàn baõ, laàn löôït thay nhau khoùc loùc ñau thöông, Ñöùc Phaät muoán ngaên chaën söï ñau thöông xoùt xa cuûa hoï, khieán sinh taâm quaùn saùt veà caùc haønh, cho neân noùi ra lôøi naøy. Trong naøy, caùc thaày Tyø kheo taïm thôøi coù theå im laëng ñeå so saùnh, laø khieán cho truù trong Chaùnh nieäm; neân quaùn saùt caùc haønh ñeàu laø phaùp taän dieät, laø khieán cho khôûi leân

Chaùnh tri.

Laïi nöõa, coù theå im laëng ñeå so saùnh, laø khieán tu taäp Xa-ma-tha; quaùn saùt caùc haønh, laø khieán tu taäp Tyø-baùt-xaù-na. Laïi nöõa, coù theå im laëng ñeå so saùnh, laø khieán chaám döùt ñau thöông buoàn baõ; quaùn saùt caùc haønh, laø khieán khôûi taâm quaùn saùt veà caùc haønh. Toân giaû Dieäu AÂm noùi raèng: “Caùc thaày Tyø kheo taïm thôøi coù theå im laëng ñeå so saùnh, laø muoán ngaên chaën söï ñau thöông xoùt xa cuûa ngöôøi khaùc; neân quaùn saùt caùc haønh ñeàu laø phaùp taän dieät, laø hieån baøy chính mình thaønh töïu veà phaùp khoâng coù queân maát.” Trong naøy, yù nghóa cuûa lôøi Ñöùc Phaät noùi raèng: Ta thaønh Phaät chöa laâu ñaõ noùi ra ñieàu naøy: “Caùc haønh ñeàu laø phaùp Voâ thöôøng, Coù sinh ra thì coù dieät ñi, Vì khôûi leân cho neân khoâng coøn, Phaùp aáy vaéng laëng laø nieàm vui.” Nay laïi döïa vaøo ñieàu aáy maø noùi caùc haønh ñeàu laø phaùp taän dieät, leõ naøo khoâng phaûi laø Ta thaønh töïu veà phaùp khoâng coù queân maát hay sao?

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.